

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Volume: 3 Issue: 13 Year: 2010
WOMAN STUDIES (Special Issue)

SAHNEDE SOLUKLANMIŞ BİR CUMHURİYET KADINI ÜLKER KÖKSAL VE ÇOCUK
OYUNU YAZARLIĞI

ÜLKER KÖKSAL, A REPUBLICAN WOMAN WHO HAD ADJOURNED HER LIFE ON THE
STAGE AND HER PLAY-WRITING

Sedat MADEN*

Özet

Sahne sanatları, yansılama / taklit üzerine kuruludur. Kişi, olay ve mekânları yaşanmışlıkla seyirciye sunar. En gerçekçi tanımla sahnede yeniden yaşatır. Sahneye koyulan oyun metni de bu anlayışla yazılmalıdır. Çalışmamızda günümüz çocuk oyunu yazarı Ülker Köksal'ın oyunlardan hareketle sanat yaşamı ve yazarlığı hakkında bilgi verilmiştir. Çocuk oyunlarının gerektirdiği tema, konu, mesaj ve dil özelliklerine; tiyatro sanatının dramatik yapısına yazarın dikkat edip etmediği değerlendirilmiştir. Çalışmada yapılan değerlendirmeler ile ülkemizde tiyatro adına yapılan faaliyetlere ivme kazandırmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ülker Köksal, Tiyatro, Çocuk Oyunu, Çocuğa Görelik, Oyun Yazma.

Abstract

Performing arts is based on illusion / imitation. People, events and places are introduced on the stage in a real-life context to the spectators. Defining more truly, they make people live it again. The story to be performed on the stage must be written on this perceptiveness. In our studies, we aim to introduce the professional life as well as the play writing of Ülker Köksal, one of the contemporary play writers, through the analysis of her child-plays. The focus of the study will be to evaluate whether or not she paid attention to dramatic structure of art of theatre as well as the theme, the topic and the intended message as well as the characteristic of the language in an appropriate manner to address to the children. With this study, it is also aimed to contribute to the activities which are done on behalf of the theatre.

Key Words: Ülker Köksal, Theatre, Child Play, Relatively of Child, Play Writing.

Giriş

Cumhuriyetten sekiz yıl genç olan Ülker Köksal'ın gerek eğitim gerekse sanat hayatında hatta karakterinin oluşumunda Ankara'nın önemli bir yeri vardır. İlk ve ortaöğrenimini Ankara'da tamamlayan Ülker Köksal, 1955'te Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat ve Maliye şubesinden, 1958-59 yılında Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)'nden mezun oldu. Öğrenim hayatının ardından 1956 yılında DSI'de hesap uzmanlığı, TODAİE' de önce bir yıllık eğitim, ardından da öğretim ve araştırma asistanlığı, Fransa'da Yüksek İdarecilik Okulu'nda iki yıllık eğitim, çeşitli kamu kuruluşlarında araştırma ve eğitim uzmanlığı, TRT'de program uzmanlığı, Kültür Bakanlığı'nda danışmanlık yaptıktan sonra emekli oldu(1980). Emekliliği süresince TRT'nin "Susam Sokağı" programında başyazarlık, ASSİTEJ (Uluslar arası Çocuk ve Gençlik Tiyatroları Birliği) Türkiye kurucu üyeliği ve başkanlığı, Ankara Üniversitesi DTCF Tiyatro Bölümü'nde öğretim üyeliği gibi görevleri yürütmüştür.

Okumanın eşsiz tadını öğrencilik yıllarında keşfetmiş olan Köksal, okuma uğraşı için şu sözleri sarf etmiştir:

* Araştırma Görevlisi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, sedd52@gmail.com

“Önüne geçilemez, kısıtlanması çok zor olan okuma tutkum nitelik ve nicelik olarak doyurulmaktan çok uzaktı”.¹

Yazma isteğinin ilk olarak ilkokul üçüncü sınıfta başladığını belirten yazar, yazmaya şiirle başlamıştır. Yazmanın yazarımız için bir tutku olması on beş yaşına rastlar. On beş yaşında lise öğrencisiyken “Bir Horoz Öttü” başlıklı öyküsü *Yıldız* isimli dergide yayımlandı. 1958 yılında kendi imkânları ile *Satırlarla Çizilen* adlı kitabını yayımladı. Lise öğrenimi sırasında şiirle ilgilenmiş; tiyatrolarda rol almıştır. Babasının görevinden dolayı ailesi sık sık yer değiştirmiş; yazar bu nedenle tiyatro ile tanışma fırsatını geç bulmuştur. Siyasal Bilgiler Fakültesi’nde okurken *Üniversiteliler Tiyatrosu*’nun kuruluşunda görev almıştır. Yazma uğraşı artık bir hastalık gibi yazarımızın damarlarına nüksetmişti. Ama yaşamını yazarlık yaparak kazanması günün şartları için imkânsızdı.

1960 yılında “Kadınısı” ve 1963 yılında “Tutsaklar Zincirleri Sevmemeli” öyküleri *Dost* dergisinde yayımlandı. 1970 yılına dek öykü yazmayı sürdürdü. TRT’nin 1963 ve 1970 yıllarında düzenlediği Radyo Oyunları Yarışması’nda ödüle layık görülen “Sıfıra Bir Var”, “Sil Baştan”, “Binbir Çiçek Kolonya Fabrikası” oyunları *Ülker Köksal*’ı radyo ve sahne oyunları yazmaya sevk etti. Yazarın tiyatro serüveninde “Sacide” adlı oyunun 1972’de Devlet Tiyatroları’nda sahnelenmesi dönüm noktası oluşturdu.² *Köksal*, tiyatro sanatına verdiği önemi şu sözlerle ifade eder:

“Tiyatro; toplumun ve insanın birbirine bağlı, birbirinden soyutlanamayan sorunlarını ele alırken insandan yola çıkan bir sanat olarak; insanı, insana insanla anlatır. Bu nedenle tiyatro; insanla yola çıkan, insanla oluşturulan, insan için gerçekleştirilen bir sanat olarak; insanı tüm doğası, duyguları, düşünceleriyle tanımak bilmek zorundadır.”³

1972’den bugüne *Ülker Köksal*, hem yetişkinler için hem de çocuklar için oyun ve romanlar kaleme almaktadır. Bugün de bıkmadan usanmadan yeni neslin tiyatro sahnelerinde yaşamı prova etmesi için uğraşına devam etmektedir. Oyunları genel olarak insanı hayata hazırlayan bir tablo çizmektedir.

“Bir oyun yazarı olarak Ülker Köksal, tiyatrodaki yazılı metnin değerine, önemine inanmıştır. Ancak sahne sanatının her şeyden önce oyuncunun sanatının sergilendiği yer olduğunun bilincinde, oyunlarında rol alanlara, bu oyunları yönetenlere güvenmek ister. Açıklamalarında, onlara karşı değil, onların yanında olduğunu hissettiren bir incelik sezilir.”⁴

Umut, barış, sevgi imgeleri oyunların temel perspektifini oluşturur. Oyunlarında konu ve temalar hitap ettiği kitleye göre (yetişkin-çocuk) değişmektedir. *Köksal*, yetişkinler ve çocuklar için yazdığı eserlerinde; toplum yaşamından kesitler aracılığıyla onların dünyalarını yansıtmıştır. Genel olarak oyunlarda sevgi, barış, kardeşlik, beraberlik, öğrenme merakı, dürüstlük, aile kavramı, kadın imgesi, insan hakları, saygı, tarih bilinci, eğitimin önemi vb. evrensel konuları işlemiştir. Üstelik evrensel değerlerdeki bu konular bir sorun niteliğinde ve herkes için açık, anlaşılır bir dille yöresel değerlere indirgenerek doğru bir bakış açısıyla sunulmaktadır. Yazarın eserlerinde göze çarpan diğer ayırt edici özellik belli bir tema veya fikri yansımasıdır. *Köksal*, topluma karşı kendini sorumlu hisseder. Toplumun üzerinde durulması gereken sorunlarını, zorunlu görerek, dramatik durumlar içinde yansıtır. Çocuk oyunlarında seçilen temalar çocuğa görecelik gösterir. Bu görecelik oyunlarındaki çocuk kişilerin çocuk sınıfından, çocuk dünyasından örnek çocuk tiplerinin seçilmesinden kaynaklanır. Bilgiye ulaşmak isteyen, merak eden, paylaşan, eleştiren, hoşgörülü, paylaşmaktan hoşlanan çocuk kişiler çocuk oyunlarının çocuk tiyatrosu kavramına hizmet etmesini kolaylaştırmıştır.

Yazarın yetişkinler için kaleme aldığı oyunlarının ayrılmaz kişilerini de ezilmişliğiyle kendini kanıtlayamamış kadın tipleri oluşturur. Ayrıca uzun soluklu kaleme alınmış yetişkin oyunlarında kadının toplumdaki yerine, değerine ve bazı toplumsal sorunlara dikkat çekilmiştir. Yazar, kadın temini işleyen yetişkin oyunlarını *Toplu Oyunlar 2: Kadın Dörtlemesi*,⁵ ve *Toplu Oyunlar 3: Kadın Üçlemesi*⁶ adlı eserlerinde toplamıştır. Kadın imgesinin toplum içindeki yerini gerçekçi bir bakış açısıyla irdelediği “Sacide, Yollar Tükendi”, “Adem’in Kaburga Kemiği”, “Gün Dönerken”, “Besleme”, “Önce Sevgi”, “Dünyanın Yaşlı Çocukları” isimli oyunları yazarın diğer yetişkin oyunlarına göre daha çok

¹ Ülker Köksal, Anılardan Özyaşamöyküsüne, *Kıyı Kültür-Sanat Dergisi*, S.151, Trabzon 1998, s.14.

² Sacide rolünü “Jale BİRSEL” canlandırdı.

³ Sedat Maden, Yaşamımı Tiyatro Serüvenine Adanmış Bir Cumhuriyet Kadını: Ülker KÖKSAL’la Tiyatro Üzerine Bir Söyleşi, *Ankara Üniv. DTCF Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, S.24, Ankara 2007. s.204-228.

⁴ Sevdâ Şener, Ülker Köksal’ın Oyun Yazarlığı, *Toplu Oyunlar 1*, Mitos Boyut Yay. İstanbul 2002, s.22.

⁵ Ülker Köksal, *Toplu Oyunlar 2*, Kadın Dörtlemesi, Mitos Boyut Yay., İstanbul 1994.

⁶ Ülker Köksal, *Toplu Oyunlar 3*, Kadın Üçlemesi, Mitos Boyut Yay., İstanbul 1999.

tanınmaktadır. Köksal'ın bahsedilen yedi oyununda işlediği konulara dair değerlendirmesi bu bağlamda dikkat çekicidir. “*Sacide*”, kadının toplum içinde ikinci sınıf vatandaş oluşu, çevresindeki baskılar, gelenekler, törelerce sömürülmesi ve çatışmaları; “*Adem'in Kaburga Kemliği*”, kadının çalışmasının veya özgürlüğünün nedeni (özellikle de ekonomik özgürlüğünün) yaşamının amacı olarak değil aileye parasal katkı sağlamak için gerekli olduğu düşüncesi, ev işleri, çocuk bakımı gibi işlerin tümüyle çalışan kadının sorumluluğunda olmasının ortaya çıkardığı sorunları; “*Yollar Tükendi*”, köyden kente ve Almanya'ya göç sorununun bir aile çevresinde irdelenmesi, köy ve kent yaşamının çelişkileri; “*Gün Dönerken*”, kadının sahip olduğu toprak mülkiyetinin, o kadın yüksek öğrenimli bile olsa, kendisi tarafından kullanılmasına çevrenin karşı çıkışı ele alınır. Değişen ağalık ve mülkiyet anlayışının, ağa ve maraba arasındaki dostluğa dayalı ilişkilerin bozulmasıyla paranın egemen olduğu bir dizgeye dönüşmesi; *Besleme*, çocuk, işçi, kadın olarak Besleme Sultan'ın sömürüsü; “*Önce Sevgi*”, kadın olduğu için Feride'nin gerek dünyaya geldiği ailesinin, gerek kendi kurduğu ailesinin bireyleri tarafından, gerekse çevresindeki en yakın insanlar ve toplumun değer yargıları tarafından kuşatılması gibi toplumsal sorunlar yansıtılır. Ev işlerinin, çocuklar ve hastaların bakımının tümüyle kadından beklenilmesi, kadının tek başına bağımsız yaşamasının olanaksız oluşu, aile bireyleriyle yaşamasının zorunlu olduğuna inanılması gibi değerlendirmelerin kadının yaşamını bağımlı hale getirmesine yol açması ve kadının tüm yaşamında özgür olamamasıyla sonuçlanması; *Dünyanın Yaşlı Çocukları*, kadının mesleğine tutkuyla bağlanması onu yaşamının amacı olarak benimsemesinin aile içinde neden olduğu çatışma ve sorunları dile getirir.⁷

Ülker Köksal'ın yazdığı oyunlar, gerek devlet gerekse özel kurumlarca; belediyelerin, bankaların tiyatro grupları tarafından sahnelendi. Türkiye'nin birçok ilinde sahnede oyunlarıyla “insan” kavramını insanlara insan yaşamından kesitlerle anlatan yazar, çok sayıda oyununun ödüle layık görülmesiyle onurlandırıldı. Yazarın oyunlarının gördüğü ilginin sebebi konu, tema, karakter, verilen mesaj, güncellik, açık ve duru bir Türkçe kullanımı şeklinde birkaç özellikle sınırlandırılmaz. Toplumun yaşam dinamiklerini yerinde yakalayıp en uygun şekilde ifadeyi bulduğu için oyunları geniş kitlelere ulaşmıştır. Ülker Köksal'ın oyun yazarlığıyla ilgili, tanınmış tiyatro araştırmacısı Sevda Şener'in şu sözleri kayda değerdir.

“Ülker Köksal'ın oyunlarının ödenekli ödeneksiz pek çok profesyonel tiyatro yanında, amatörlerce de benimsenmesi bir rastlantı olarak açıklanamaz. O, güncel konulara eğildiği, tanıdık tiplere yer verdiği, iletmek istediği düşünceyi açık ve anlaşılır biçimde dile getirdiği için seyirciye yakın duran bir yazardır.”⁸

Köksal'ın oyunlarında konu seçiminde yetişkinlere yönelik olanlar ile çocuklar için yazılanlar arasında yukarıda belirtildiği gibi bazı farklılıklar vardır. Ama genel itibarıyla toplumsal konuları (Kültür çatışmaları, gençlik sorunları, günlük yaşam vb.), kadının toplumdaki yerini irdeleyen konuları, tarih ve dil bilinci aşıl原因 konuları yetişkin oyunlarında seçmiştir. Çocuklara yönelik oyunlarında ise; eğitim, aile yaşamı, sağlıklı yaşam; tarihe, bilime ve öğrenmeye merak, çocuk dünyasına uygun fantastik mekân içinde çevre bilinci (*Mavi Gezegeni Kim Kurtarsın?*) gibi konuları işlemiştir. Toplumun yaşadığı sorunlar, güncel bir dikkatle oyunlarda yansıtılmıştır. Konu ve tema açısından oyunları, hayatın dinamikleri sade bir teknikle ama önemini yitirmeden seyircilere sahnede anlatılmıştır. Oyunlarında yansıttığı mesajlar içinde bu tespit geçerlidir.

Ülker Köksal'ın Oyunlarında İşlediği Temalar

- Değerlerin karmaşası: (Aile içi / Toplum içi) - (Barış, Özgürlük ve Savaş)
- Kadına verilen değer: (Özellikle yetişkin oyunlarında)
- Kültür Sorunları:(Bilinçsizlik, Sorumsuzluk)
- Gençlik Sorunları: (Ergenlik ve Hayatı tanıma)
- Çevre sorunları: (Dünyanın kirlenmesi)
- Toplum Ülküleri: (Özgürlük, Doğruluk, Teknoloji-devrimcilik, Barışçılık, Mutluluk)
- Eğitimin Önemi
- Aile kavramı ve Dürüstlük
- Bilimi Tanıma
- Çocukluk ve Çocuk Yetiştirme

⁷ Sedat Maden (2007), Yaşamını Tiyatro Serüvenine Adanmış Bir Cumhuriyet Kadını: Ülker KÖKSAL'la Tiyatro Üzerine Bir Söyleşi, Ankara Üniv. DTCF Tiyatro Araştırmaları Dergisi, s.24, Ankara, s.204-228.

⁸ Sevda Şener (1998). Ülker Köksal'ın Oyun Yazarlığı, *Kıyı Kültür-Sanat Dergisi* S.151, Trabzon, s.18.

Çocuk oyunlarında mesajın çocuğu yaşama hazırlayıcı, içinde bulunduğu toplumu tanıtarak sorumluluk kazandırıcı ve yaşanan toplumun kültürünü benimsetici özelliği dikkate alınmalıdır.

Tiyatroyu insanı tanıma sanatı olarak gören Köksal, oyunlarında kişi seçiminde bu ilkeyi sürdürmüştür. Aristo'nun *Poetika* adlı başyapıtında belirttiği gibi,⁹ yazar oyun kişilerini düşünceyi yansıtıcı ya da belli bir düşünceyi, görevi üzerlerine yordduğumuz tragedyanın ayrılmaz unsuru olarak kullanmakla birlikte; öyküyü gerçekçi kılmasına, mesajı tam anlamıyla belirginleştirmesine çalışmıştır. Özellikle çocuk oyunlarında örnek birer karakter olmalarına ve çocukların dil becerileri, davranış kazanımı ve sağlıklı gelişimi için rehberlik yapmaları üzerinde durmuştur. Sevda Şener yine şu sözleri dikkat çekicidir.

“Türkiye’de Çocuk Tiyatrosu” incelemesinde Ülker Köksal’ın çocuk oyunlarındaki kişiler için yaptığı değerlendirme “günümüzün önde gelen çocuk oyunu yazarı Ülker Köksal oyunlarında yapıcı ve etkin çocuk oyun kişilerine yer veriyor. Ormanın Bekçileri adlı oyunundaki serüvenci, Dağ Denize Kavuştu’ daki yürekli ve neşeli, Barış Gezegeni’ndeki barışsever, Yarını Akıl Yapar’daki akılcı, Pınar’la Annesi’ndeki sorumluluk duygusu taşıyan çocuklar günümüz çocuk oyunlarına egemen olmaya başlayan çocuk eğitimi anlayışını yansıtıyor.”¹⁰

Oyunlarında ayrıca dil ve üsluba özen gösteren Köksal, “Çocuk ve Çocuk Tiyatrosu” adlı yayımlanmamış ders notunda oyunlarda dil için; “Çocuk oyunlarında sade, arı, konuşulan Türkçe kullanılmalıdır. Yabancı sözcüklerden olabildiğince kaçınılmalı, dilin anlaşılabilir olmasının önemi de göz önünde tutulmalıdır.” değerlendirmesini yapmıştır. Yazar oyunlarında bu prensiplere bağlı kalmış, böylece dil yanlışlarından uzak durmuştur. Çocuk oyunları yazarın sanat yaşamında yoğun bir çalışma sürecinin mahsulüdür, günümüzde bu süreç çocuk romanları üzerinde yoğunlaşmıştır. Yazar, Çocuk Tiyatrosu’na yönelişini

“Sanırım çocukları sevmem ve onlar için bir şey yapmak isteği beni çocuk oyunu yazmaya yöneltti. Çocuklara masal ve öykü anlatırken ya da okurken, kişileri, olayları gerek sesim gerek davranış ve mimiklerimle canlandırdığımda onların daha fazla ilgi, merak ve heyecanla dinlediklerini görüyordum.”¹¹

şeklinde bir sebebe bağlamıştır. Bunun yanında yazar tiyatro üzerine yazdığı çeşitli yazılarda Çocuk Tiyatrosu için yine şu düşüncelerini dile getirmiştir.

“çocuk oyunu yazarı, çoğu yazar gibi kendi duygu, düşünce ve inançlarını öteki insanlarla paylaşmak için yazmaktadır. Çocuk oyunu yazarı da, çevresinde gözlemlediği, duyumsadığı, düşünceleri ile yakaladığı aksaklıkları, yanlışlıkları gidermek için yazmaktadır. Söz konusu Çocuk Tiyatrosu ise, yazarın nedenleri çocuğun dünyasına ve sorunlarına yöneliktir.”¹²

Çocuk oyunlarında oyun kişilerinin diliyle Çocuk Tiyatrosu’na bakışını dile getiren yazar, Nasrettin Hoca’nın dilinden şu sözleri “Her kim çocukta yaşar...yaşı yüzleri aşar”...¹³ şeklinde seyirciye iletir. Bunun yanında geçmiş ve gelecek kavramlarını tiyatrodan ortadan kalkabileceğini ima ederek tiyatroyu en iyi zaman makinesi olarak gördüğünü *Mustafa Kemal’in Askerleri* adlı oyununda “—Zaman makinesi nerede? diye sormayın. Biliyorsunuz en iyi zaman makinesi tiyatrodur.”¹⁴ görüşünü anlatıcının dilinden ifade eder. Ülker Köksal’ın bugüne kadar yayımlanmış altmışa yakın çocuk oyunundan bir seçkinin isim, basım, künyeleri, biçim özellikleri ve kahraman, tema, mesajları ile birlikte değerlendirerek, belirttiğimiz çocuk oyun yazarlığı ilkelerine ne ölçüde bağlı kaldığını eserlerinden hareketle görebiliriz.¹⁵

⁹ Aristo (2005). *Poetika*, Çev. İsmail Tunalı, Remzi Kitabevi İstanbul, s.26.

¹⁰ Sevda Şener (2005). *Türkiye’de Çocuk Tiyatrosu*, ASSİTEJ Seminer Bildirisi, <http://www.assitejturkiye.org> (Ekim 2005).

¹¹ Ülker Köksal (1992). *Oyun Yazarı Gözüyle Çocuk Tiyatrosu*, ASSİTEJ Seminer Bildirisi, <http://www.assitejturkiye.org> (Mayıs 1992), s.4.

¹² Ülker Köksal(1992). s.3

¹³ Ülker Köksal (1991). *Çocuk Oyunları*, Esin Yayınevi, İstanbul, s. 13.

¹⁴ Ülker Köksal (2001). *Çocuk Oyunları 2*, Esin Yay. İstanbul, s.194.

¹⁵ Geniş bilgi için bk. Sedat Maden (2007). *Ülker Köksal’ın Çocuk Oyunlarının Eğitim Boyutu Üzerine Bir İnceleme*, Atatürk Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, s.45.

Örneklerden Hareketle Ülker Köksal'ın Çocuk Oyunu Yazarlığı

***Dağ Denize Kavuştu*¹⁶**

Oyun, 1973 yılında kaleme alındı. Türk Ticaret Bankası Cumhuriyet'in 50.yılı Çocuk Oyunları Yarışmasında ikincilik ödülü kazandı. İlk kez 2 Aralık 1974'te Türk Ticaret Bankası Keloğlan Tiyatrosunda, İstanbul Şehir Tiyatroları Yeni Komedi Sahnesi'nde Üstün Asutay rejisiyle sahnelendi. İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Kadıköy Sahnesinde 1975-76-78 yıllarında oynandı. 1983'te Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosunda, 1990'da da Samsun Belediyesi Oda Tiyatrosunda Gülçin Üstüntaş rejisiyle sahnelendi. 1995'te Zeytinburnu Belediyesi Çocuk Tiyatrosunca sahnelendi.¹⁷

Oyun iki komşu köy halkının birbirine düşman olmasını asla diyaloga girmemelerini (Dağköy-Denizköy), isimlerinden de anlaşılacağı üzere Denizköylüler dağı, Dağköylüler de denizi görmeden yaşamaktadırlar. Ta ki bu küskünlüğü çocukların merak ve arkadaşlık duyguları yıkana dek. İki köyü yine çocukların oyunları birleştirmiştir. Yazarın barış temini belirgin bir şekilde ortaya koyduğu oyunlarından. İnsanların renk, ırk, inanç, dil ayırt etmeden birleşmelerini yeni nesillerin birbirlerini tanıyarak" çağdaşlaşması gerektiğini yazar akıcı bir olay örgüsüyle aktarır.

***Yarım Akıl Yapar*¹⁸**

Oyun, 1973 yılında basılmıştır. İlk kez 11 Ocak 1981'de Türk Ticaret Bankası Keloğlan Çocuk Tiyatrosunda, ardından İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Üsküdar Sahnesinde Üstün Asutay rejisiyle oynandı. Aynı tiyatro 1982'de 10. İstanbul Festivali'nde oyunu yineledi. 23 Nisan 1990'da Samsun Belediyesi Oda Tiyatrosunda Gülçin Üstüntaş yönetiminde oynandı. 1994'te Ordu'da ORSEV Tiyatrosunda Gülçin Üstüntaş rejisiyle oynandı.¹⁹

Yazar, bu oyununda çocuklarının çalışmaktan yılmaları, tembelliğe alışıp kendilerini geliştirememelerine dikkat çekmiştir. İnsan isteklerine, amaçlarına ve ideallerine ancak çalışarak ulaşabilir. Sabır ve çaba gibi alışkanlıkları başarıya ulaşmak için anahtar olarak gösteren yazar, çocukluklara masalsi gerçeklerle bu mesajı iletmiştir. Tembellik neşenin, sevginin, rüyanın, yaşamın ve en önemlisi de aklın düşmanıdır, şeklinde oyunun iletisini özetleyebiliriz.

***Barış Gezegeni*²⁰**

Oyun, 1975'te yazılmış ve ilk kez bu tarihte sahnelenmiştir. 26 Aralık 1975'te ilk profesyonel sahnelenmesini Bursa Vefik Paşa Devlet Tiyatrosunda Ali Cengiz Çelenk rejisiyle sahnelendi. 26 Kasım 1976'da Ankara Devlet Tiyatrosu Altındağ Sahnesinde İsmail Bekir Ağlagül rejisiyle oynandı. 23 Nisan 1979'ta Ordu Belediye Karadeniz Tiyatrosunda Aydın Üstüntaş rejisiyle sahnelendi. 24 Nisan 1982'de İstanbul Devlet Tiyatrosu, AKM Oda Tiyatrosunda Faik Ertener yönetiminde sahnelendi. 9 Nisan 1984 Atatürk Kültür Merkezinde, Trabzon Cumhuriyet Ortaokulunda Yüksel Albayraktar yönetiminde sahnelendi. 1984'te Kocaeli Bölge Tiyatrosunca Handan Karaadam rejisiyle sahnelendi. 11 Mart 1990 Trabzon Devlet Tiyatrosunca Murat Atak rejisiyle sahnelendi. 6 Ocak 1991'de İzmir Devlet Tiyatrosunca Zeki Yorulmaz yönetiminde sahnelendi.

Ayrıca "Barış Gezegeni" İskenderun Elma Şekeri Tiyatrosunda Sinan Başak yönetiminde(1998), İstanbul Beykoz Vakfı Çocuk Tiyatrosu'nda Sinan Akbaşak yönetiminde(1999), Devlet Tiyatroları Ankara Mahir Canova sahnesinde Levent Niş yönetiminde (2000) sahnelenmiştir.²¹Yazar, masalsi bir dünyada barış ve sevginin önemini vurgulamıştır. Gerçek mekân ve kişilerin özelliklerinden yola çıkarak fantastik öğelerle sevgi, kardeşlik, düzen, bilgelik gibi olgular çocuk düşüncesinde ilgi odağı haline getiriliyor. Olay bir ada da Mavi Ada'da geçiyor. Dünyanın sevgiden ve barıştan mahrum kayıp çocukları Sevgi, Barış ve Bilgin Dede karakterleriyle anlaşmayı, hoşgörüyü, barışın önemini kavrar. Oyun içindeki isimler genel olarak bir kavramı temsil eder. Olay son derece çekici ve anlaşılır bir dile sahiptir.

¹⁶ Ülker Köksal (1991). *Çocuk Oyunları*, Esin Yay. İstanbul, s.95.

¹⁷ Ü. Köksal (2002). *Toplu Oyunlar I*, Mitos-Boyut Yay. İstanbul, s.8.

¹⁸ Ü. Köksal (1991). *Çocuk Oyunları*, Esin Yay. İstanbul, s.65.

¹⁹ Ü. Köksal (2002). *Toplu Oyunlar I*, Mitos Boyut, İstanbul, s.8

²⁰ Ü. Köksal (2001). Barış Gezegeni, Kültür Bakanlığı Yayınları, Çocuk Dizisi 16, Ankara 1979: İlk Baskı *Çocuk Oyunları 2*; Esin Yayınları İstanbul,: İkinci Basım, s.5.

²¹ Ülker Köksal (2002). *Toplu Oyunlar I*, Mitos Boyut Yay. İstanbul, s. 9.

Sırça Köşk

Oyunun yayımlanma tarihi 1976'dır. Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu İstanbul Merkezi Çocuk Oyunları Yarışması 2.lık Ödülünü kazandı. İlk kez 27 Mart 1982'de Ziraat Bankası Mithatpaşa Tiyatrosu'nda Ekmel Hürol rejisiyle sahnelendi. 4 Ocak 1986 Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosunda sahnelenmiştir. (Yönetenler: Onur Çelikkol, Gülçin Üstüntaş.) On üç Ekim 1991'de İzmir Çocuk Tiyatrosunda Hülya Nutku yönetiminde sahnelenmiştir.²² Tanınmış masal kahramanlarının yer aldığı olayda zorbalık kullanarak haksız kazanç sağlamak konu edilmiştir. Her şeyi deneysel olarak gözlemleme ile doğru kabul edebileceğimizi de işaret eden oyun, görmeden sadece söylentilere inanıp zorbalıların isteklerine hizmet eden halkın içinde bulunduğu sıkıntıları çocuk seviyesine uygun karakterlerle dramatize eder.

Ormanın Bekçileri²³

Oyun, 1977 yılında yazılmıştır. *Ormanın Bekçileri*; 1977 yılı Antalya 14.Uluslararası Sanat Şenliği Sanat Ödülü'nü kazanmıştır. Bu şenlikte sahnelenmiştir. İlk kez 19 Kasım 1978 Bursa Devlet Tiyatrosu Ahmet Vefik Paşa sahnesinde Yıldray Akıncı rejisiyle oynanmıştır. 12 Haziran 1980 Edirne Halk Eğitim Merkezince sahnelenmiştir. On dokuz Şubat 1983'te Kocaeli Bölge Tiyatrosunca Handan Karaadam yönetiminde sahnelendi. Sekiz Ekim 1984'te Borsaş Çocuk Tiyatrosunca Yıldray Akıncı tarafından sahnelenmiştir. Yirmi üç Nisan 1984'te Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu tarafından Aydın Üstüntaş yönetiminde sahnelendi. Ayrıca "Ormanın Bekçileri" Ankara Belediyesi Kültür Sanat Müdürlüğü Tiyatrosunda, Bodrum Tiyatromanya oyuncularından oynandı.²⁴

Yazar, bu oyununda doğanın insan yaşamı için değerini konu edinirken duyarlı ve ilgili bireyler olarak çocukların yetişmesinin gerektiğini vurgular. Çıkar amacıyla ormanların yok edilmesine göz yuman kişilerin mutlaka kendi yaşamlarını tehlikeye atacakları dramatize edilmiştir. Kötü ve zararlı faaliyette bulunan insanların yaptıklarının kâr sağlamayacağını vurdumduymaz ve tasasız halka, çocuk duyarlılığını gösterir.

Ayşegül²⁵

Oyun, 1997 yılında, yakın bir geçmişte yazılmıştır. Ayşegül isimli oyun henüz sahneye konmamıştır. Yalnız Ayşegül "Gül ile Ayşe" adıyla TRT Ankara Radyosu'nda Dinçer Sümer'in yönetiminde Çocuk Bahçesi programında sekiz bölüm halinde oynanmıştır.

Ailesini yitirmiş bir kız çocuğuyla onunla aynı ismi taşıyan can dostunun arkadaşlıkları ve birlikte yaptıkları büyük yanlış konu edinir. Oyun, çocuklara yalan söylememe, insanların duygularıyla oynamama, eksikliğini görüp bu özelliğiyle o kişiyi kullanmama konusunda okul-aile mekânında çok önemli dersler vermektedir. Her zaman dürüst olunmanın gerekliliği hem ismen hem de fizikî olarak benzeyen Ayşegüller'in davranışları, sohbetleri ile doğal bir dille aktarılır.

Mustafa Kemal'in Askerleri²⁶

1998 yılında yazılan oyun, henüz sahnelenmemiştir. Eserde millî mücadele zamanında düşman işgali altında olan İstanbul'da Kuleli Askeri Lisesinde okuyan birkaç milletperver subayın bin bir zahmetle Anadolu'ya geçip savaşa katılmaları dramatik tablolar halinde konu edilir. Anadolu kadını erkeğiyle, küçüçük çocuk neferiyle savaşmaktadır. Oyun içersinde Mustafa Kemal'in sesleri yer alır. Bu da oyuna millî tarih için ayrı bir hava katar ve Millî mücadeleye ışık tutar. Savaş sırasında Türk askerinin çektiği sıkıntılar somut örneklerle anlatılmaktadır. Çocuklarımıza tarih bilinci aşılarken oyun aynı zamanda eğitimin önemine değinirken şehitlerimize saygı gösterilmesinin gerekli olduğunu vurgular. Tarihsel seyriyle kurtuluş savaşı dönemini aktaran oyun da Anadolu insanının duygu ve düşünceleri dil aracılığıyla yaşatılmıştır.

Çocuklar İçin Tiyatro Oyunları I

Çocuklar için kısa oyunların ilk kitabı olan eserde 11 kısa oyun yer almaktadır. Oyun genel itibariyle okullarda belirli günlerde sahnelenmek için ve sınıf içinde konuları pekiştirmeyi amaçlamıştır.²⁷

²² Ü. Köksal (2002), s.9.

²³ Ü. Köksal (2002), s.5.

²⁴ Ü. Köksal (2002), *Toplu Oyunlar I*, Mitos Boyut Yay. İstanbul, s.10

²⁵ Ü. Köksal (2001), *Çocuk Oyunları 2*; Esin Yay., İstanbul.

²⁶ Ü. Köksal (2001), s. 191.

²⁷ Ülker Köksal (1994). *Çocuklar İçin Tiyatro Oyunları I*, Esin Yay., İstanbul.

Okuma Bayramı²⁸

Kısa oyun olarak yazılan oyun sahnelenmemiştir. İsminden de anlaşıldığı üzere kısa oyunda, okul hayatı yeni başlayan çocuklara okuma-yazma öğretilme amacı güdülür. Yazar ilk okuma yazmaya başlayan çocuklar için gerekli olan temel bilgileri dramatik bir canlandırma (yaratıcı drama denilmesi daha doğru olur) oyun içinde vermiştir. Oyun içinde geçen, canlılık kazanan temel kavramlardan bazıları alfabe, sayılar, mevsimler, gezegenler (Ay, Güneş, Dünya), okul, kitap, öğretmen bunların yanında korolar halinde çiçekler, köpekler, tavşanlar gerekli bölümlerde oyuna şiir ve şarkılarıyla katılarak öğrencilere öğrenecekleri şeyleri tanıtırlar. Öğrenciler oyun sonunda “Okuma Bayramı” adlı şiiri okur ve evlerine dönerler. Çocuk için çok renkli bir dünya olarak gösterilen okul ve öğretmen ikilisi eğitimi ve okumayı sevdirir.

Oyun Bahçesi²⁹

Kısa oyun olarak kaleme alınan oyun henüz sahnelenmemiştir. Oyun, çocuklara günlük yaşam için örnek alışkanlıkları doğru olmayanlarla gösterir. “Tembellik hayatın eğlenceli ve güzel yanlarını gizler” mesajını oyundan çıkarabiliriz. Tembel Mehmet, Somurtuk Fatma gibi kişi isimleri de konuya uygun olarak seçilmiştir. Konu tembelliğin insanlara bir şey kazandırmayacağıdır.

Çocuklar İçin Tiyatro Oyunları 2

Düş Robotuyla Tarihe Yolculuk³⁰

Çocuklar için yazılmış kısa oyunların toplandığı ikinci kitap olan *Düş Robotuyla Tarihe Yolculuk* eserinde tarih içinde bilim ve teknikteki gelişmeler konu edilmiştir. Düş Robotu fantastik bir öge olarak oyunlara canlılık kazandırılmıştır. Düş robotu her bilimsel icadı ve mucidini geçmişe yolculuk yaptırarak çocuklara öğretir. Oyunların genelinde Düş Robotu yardımıyla çocuklar tarih içindeki ünlü insanlarla buluşur. Oyunlar içinde ayrıca dönemlerin belli özellikleri giyim-kuşam gibi konularda bilgi edinilir. Bilgi bu yolculuklarda görerek-duyarak öğretilir. Uygulama imkânı da sağlar. *Düş Robotuyla Yolculuk* kitabındaki oyunlar sınıf içi etkinliği için yazılmıştır. Dekor açısından çok fazla araç-gerece ihtiyacı duyulmaz. Aşağıda başlıklar halinde oyunların özelliklerini sıralamaktadır. Oyunlar çocuklara sınırsız bir düşünme gücü imkânı sağlar.

Ateşi Bulan kim?³¹

Evrende bir düzenin olduğunu ve her şeyin bir düzen içinde olduğunu gözler önüne sermektedir. Tarih ve dil bilinci aşılanmaktadır. Bir dilin insanların anlaşması için önemine ve oluşumu için tarihi bir seyre ihtiyacı olduğuna da değinilmektedir. Konu isminden de anlaşıldığı gibi ateşin bulunuşudur.

Nasrettin Hoca³²

Kısa oyunda bazı Nasrettin Hoca Fıkraları dramatik bir olay haline getirilerek çocuklara gülerken düşünmeleri sağlanmıştır. Bu oyunda geçmişe yolculuk yapılmamış, Nasrettin Hoca geleceğe çağırılmıştır. Nasrettin Hoca’dan bazı fıkralarını (Kazan, Timurlenk vb.) anlatması istenir. Bu esnada çocukların çıkarmaları gereken dürüstlük, birlik ve beraberlik, hoşgörülülük, çıkar gütmemek gibi dersler açıklanır.

Andersen’le Tanışmak³³

Oyun kişilerinden Ayşedeniz gazeteci olmak ister. Düş Robotu da isterse şimdi röportaj yapabileceğini söyler. Kiminle röportaj yapmak istediğini sorar. Ayşedeniz düşünür. Oyun kişilerinden Özgür “Andersen olamaz mı?” der. Düş Robotu olabileceğini söyler. Geçmişe masal yazarı Andersen’in yanına gidilir. Ayşedeniz Andersen ve masallarının kahramanlarıyla röportaj yapar. Çocuk, bu oyun ile bilim ve öğrenmeye yönelmeye teşvik edilmiştir.

²⁸ Ü. Köksal (1994), s.7.

²⁹ Ü. Köksal (1994), s.60.

³⁰ Ü. Köksal (1996). *Çocuk Oyunları 2* (Düş Robotuyla Yolculuk), Esin Yay. İstanbul.

³¹ Ü. Köksal (1996), s.7.

³² Ü. Köksal (1996), s.33.

³³ Ülker Köksal (1996), s.83.

Thomas'ın Kedileri³⁴

Oyunda Thomas Edison'un elektriği nasıl bulduğunu canlandırılır. Hayvanlar üzerinde yapan Edison sürtünmeyle elektriği keşfetmiştir. Fakat annesi hayvanlar üzerinde deney yapmamasını isteyerek bugünün de sorunu olan canlıların deneylere alet edilmesi konusunu ortaya koymaktadır. Bu sorun çocuklara ders vermeyi amaçlamıştır. Oyunda hem elektriğin icadı hem de hayvanları koruma bilinci aşılarmaya çalışılmıştır.

Yarının Çocuğu³⁵

Düş Robotu bu oyunda insanların amaçlarıyla var olduğunu çeşitli örneklerle kavratması canlandırılır. Oyun çocukları (Pınar, Zeynep, Ayşegül) tembel, amaçsız zamanlarını boşa geçirmektedirler. Düş Robotu, tarihten örnekler vererek idealleri için çalışan insanların nasıl başarılı olduğunu göstermektedir. Yarının, geleceğin çocuğunun nelere inanması gerektiği oyunda vurgulanmıştır. Oyunun mesajı, yarının çocuğu yaşanası bir Dünya için barışı, mutluluğu ve sevgiyi her şeyin üstünde tutmalıdır, olabilir.

Çocuklar İçin Tiyatro Oyunları 3³⁶

Çocuklar için kısa oyunların üçüncüsüdür. İçindeki kısa oyunlar okullarda sınıf içinde dekor aramaksızın derslere destek sağlamak için yazılmıştır. Oyunlarda kişilerin çocuklardan seçilebilmesi ayrıca göz önünde tutulmuştur. Konular çocukları yaşama hazırlayıcı özellik taşımaktadır. Günlük olaylardan kesitler dramatik öğelerle birleşerek çocukların kişiliklerinin oluşumunda ve sosyal rol edinimlerinde yardımcı olacak bilgiler sunulmuştur. Kitaptaki oyunlar genel kültür açısından da yararlıdır. Aşağıda başlıklar halinde oyunların özelliklerini sıralamaktadır.

Renkler Ülkesi (Anasınıfları için)³⁷

Oyun içinde renklerin öğretilmesi konu edilmiştir. Çocuklardan iki koro oluşturulmuştur. Bir de ressam bulunmaktadır. Renklerle birlikte uyumun ne olduğu da gösterilmiştir.

Mevsimleri Seçelim (Anasınıfları için)³⁸

Oyunun konusu mevsimleri tabiatın büründüğü kıyafet ile öğretmektir. Meyvelerin olması, çiçeklerin rengârenk bir manzara oluşturması vb. özelliklerle mevsimler seçilir. Cansız varlıklara ve bitkilere canlılık kazandırılmıştır.

Mimar Sinan ve Çocuk³⁹

Oyunda Mimar Sinan'ın hayatı ve eserleri konu edilmiştir. Hayatı oyunlaştırılmıştır. Mimar Sinan'ın yaşadığı dönemde olay geçiyor. Çıraklık, kalfalık ve ustalık eserleri; ayrıca diğerleri de tanıtılıyor.

Kral Midas'ın kulakları (İlkokul 5. ve Yukarısı için)⁴⁰

M.Ö. Anadolu'da Frigya krallığında tanrı Apollon ile Pan birbirleriyle yarışa girerler. Yarışta Kral Midas hakemdir. Apollon yarışmayı kaybeder. Bunun üzerine Midas'ın kulaklarını eşek kulağına çevirir. Midas ne yaptıysa kulaklardan kurtulamaz. Halkına gerçeği anlatır. Oyunda gerçeklerin her ne olursa olsun gün ışığına çıkacağı dersi verilir.

Ormanda Savaş (Anaokulları ve ilköğretim okulları için)⁴¹

Olay ormanlık bir arazide geçer. Orman köylülerinin, ormandaki ağaçları keserek kazanç elde eden Kara Oduncu ile olan münasebetleri sahneye aktarılmaktadır. Köylüler korktukları için ve çıkarları zedelendiği için önce yapılanlara kayıtsız kalırlar. Oyunda ormanın yok edilmesine ilk tepkiyi de çocuklar gösterir. Kara Oduncu'ya karşı köylüleri bilinçlendirirler. Oyun içinde ağaçlara da özelliklerine göre insani özellikler kazandırılmıştır. Oyun mekânı hep orman içindedir. Oyun henüz sahnelenmemiştir.

³⁴ Ü. Köksal (1996). s.113.

³⁵ Ü. Köksal (1996).. s.45.

³⁶ Ü.Köksal (1999). *Çocuklar İçin Tiyatro Oyunları 3*, İstanbul.

³⁷ Ü. Köksal (1999). s.8.

³⁸ Ü.Köksal (1999) s.17.

³⁹ Ü. Köksal (1999). s.33.

⁴⁰ Ü. Köksal (1999). s.69

⁴¹ Ülker Köksal (2005). *Monologlar ve Çocuk Oyunları*, Esin Yayınevi, İstanbul, s.37.

Yazılış amacı da sınıflarda ve okullarda dersleri pekiştirme, ders verme için kısıtlı imkânlar göz önünde bulundurularak oynanmasıdır.

Aspendos Tiyatrosunda Şeker Şenliği (Anaokulları ve İlköğretim Okulları için)⁴²

Oyunda çocuklara sanat eserlerini tanıtmaya, sanata ilgi uyandırma, doğaya yakınlaşma, bitkileri sevmeye gibi amaçlar kazandırmaya çalışılmıştır. Olay Aspendos Tiyatrosu'nu tanıtmaya amacıyla tiyatroyu ve o dönem halkını gösteren bir dizi eğlenceyi içerir. Bir şenlik havası verilmiştir. Birlik ve beraberliğin getirdikleri şenlik kavramıyla kavratılmaya çalışılmıştır. Tarih, coğrafya ve dil öğretimi için örnekler vardır. Şiirli anlatım ve durumları bir anlatıcının anlatması dikkati çeker. Oyun henüz sahnelenmemiştir. Yazılış amacı da sınıflarda ve okullarda dersleri pekiştirme, ders verme için kısıtlı imkânlar göz önünde bulundurularak oynanmasıdır.

Anlaşılmayan Küçük Adam (Ortaokullar için)

Oyun henüz ne sahnelenmiş ne de yayımlanmıştır. Oyun, çocukluktan ergenliğe geçişi yaşayan dürüst ve iyi karakterli bir çocuğun (Bülent) hayatını sahneye koyar. Bülent 15-16 yaşlarındadır. Oyunda Bülent, gençlik sıkıntıları içinde bocalayan, annesi ve babası tarafından anlaşılmadığına inanan ve kötü arkadaşları yüzünden yanlış davranışlar içinde olan bir çocuktur. Oyunda bu yaşta çocuklara örnek durumlar canlandırılmaktadır. Oyunun sonunda Bülent'te doğru davranışlara ulaşır. Ailesinin güvenini kazanır. Oyun günlük hayatın mekân ve dilini yansıtır.

Mavi Gezegeni Kim Kurtarsın?

Yazarın son oyunlarından biridir. 2005 yılında yazılmış, henüz basılmamıştır. Oyun, Dünya'nın güncel sorunlarını (Kaynakların tüketilmesi, doğanın insanoğlu tarafından harap edilmesi ve Dünya'daki yaşamın giderek sonlanması gibi) işler ve bunlara çözüm bulmak için fantastik öğelere canlılık kazandırılır. Uzayda canlı hayatın olduğu varsayılır ve o gezegenden Dünya'ya yardım gelir. Kirlilikten kurtulmak için uzaylılar ile ortaklaşa toplantılar yapılır. En sonunda Dünyalılar yanlış yaptıklarını anlarlar ve Dünya'yı daha dikkatli bir şekilde yaşayacaklarına dair söz verirler. Yaşadığımız çevreye özen göstermemiz gerektiği mesajı verilir. *Mavi Gezegeni Kim Kurtarsın?* oyunu yazarın en yeni oyunudur.

Sonuç

Çalışmamızda *Köksal*'ın genel olarak oyun yazarlığında (kadın tiplerinden hareketle) dikkat ettiği hususlar belirtilmiş, çocuk oyunu örneklerinden hareketle de çocuk oyunlarında kendisinin dile getirdiği ilkelere ne şekilde uyduğu gösterilmeye çalışılmıştır. Yazarın henüz yayımlanmamış çocuk ve gençlik oyunlarından *Anlaşılmayan Küçük Adam* ve *Mavi Gezegeni Kim Kurtarsın?* adlı iki oyunu da dikkate alınmıştır.

Ülker Köksal, altmış çocuk oyunu yirmi erişkin oyunu; yirmi sekiz radyo ve televizyon oyunu ile tiyatro sanatımız için yeri doldurulamayacak bir yazardır. Değerli yazarımız, hem oyunları ile hem de kuramsal yazıları ile ülkemizde tiyatroya layık olduğu yere gelmesine, kadın haklarının önemine, çocukların çağdaş bir anlayışla ve çocuk dünyasına uygun olarak yetişmesine destek vermiş ve vermeye devam etmektedir. Çocuk Tiyatrosu, denildiğinde akla ilk gelen unsur özen, dikkat ve çocuğa göreliliktir. *Ülker Köksal*, bu ilkeyi çocuk ve insan sevgisi ile birleştirmiş, yaşam kesitleriyle örnek hayatları sahnede buluşturmuş ve buluşturmaya devam etmektedir. Zengin bir yazın yaşamına sahip olan yazarın oyun, öykü ve çocuk romanlarının yanında araştırma-inceleme eserleri ve makaleleri yayımlanmıştır. Radyo oyunları (Altın Kayalar vb.) ve film senaryoları da bulunan *Ülker Köksal*'ın kalemi yaşamdan kesitleri işlemeye devam etmektedir.

KAYNAKÇA

Aristo (2005). *Poetika*, Çev. İsmail Tunalı, İstanbul: Remzi Kitabevi.

AAND, Metin (1983). *Türk Tiyatrosunun Evreleri*, Ankara: Turhan Kitabevi.

KÖKSAL, Ülker (1998). Anılardan Özyaşamöyküsüne, *Kıyı Kültür-Sanat Dergisi*, S.151, Trabzon.

_____ (1979). *Barış Gezegeni*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, Çocuk Dizisi 16, İlk Baskı.

⁴² Ü. Köksal (2005). s.49.

- _____ (1994). *Toplu Oyunlar 2*, Kadın Dörtlemesi, İstanbul: Mitos Boyut Yayınları.
- _____ (1999). *Toplu Oyunlar 3*, Kadın Üçlemesi, İstanbul: Mitos Boyut Yayınları.
- _____ (2005). *Monologlar ve Çocuk Oyunları*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- _____ (1996). *Tiyatro Oyunları 2(Düş Robotuyla Tarihte Yolculuk)*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- _____ (1999) , *Çocuk Oyunları*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- _____ (1999). *Tiyatro Oyunları 3*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- _____ (2001), *Tiyatro Oyunları 1*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- _____ (2001) . *Çocuk Oyunları 2*, İstanbul: Esin Yayınevi.
- KÜÇÜKAHMET, Leyla v.d. (2001). *İlköğretimde Drama*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MADEN, Sedat (2007). *Yaşamını Tiyatro Serüvenine Adanmış Bir Cumhuriyet Kadını: Ülker KÖKSAL'la Tiyatro Üzerine Bir Söyleşi*, Ankara Üniv. DTCF Tiyatro Araştırmaları Dergisi, S.24, Ankara., ss. 204-228.
- _____ (2007). *Ülker Köksal'ın Çocuk Oyunlarının Eğitim Boyutu Üzerine Bir İnceleme*, Atatürk Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- NUTKU, Özdemir (2006). *Oyun, Çocuk, Tiyatro*, İstanbul: Özgür Yayınları.
- NUTKU, Özdemir (2001). *Dram Sanatı*, İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- ŞENER, Sevda (2003). *Gelişim Sürecinde Türk Tiyatrosu*, İstanbul: Alkım Yayınevi.
- _____ (2003). *Dram Sanatı*, İstanbul: Mitos Boyut Yayınları.
- _____ (1979). "Nasıl Bir Çocuk Tiyatrosu", *Ulusal Kültür* (Üç Aylık Kültür Dergisi), S:4, Ankara.
- SCHNEIDER, Wolfgang (2005). *Çocuklar İçin Tiyatro*, İstanbul: Mitos Boyut Yayınları.
- YALÇIN, Alemdar ve Aytaş, Gıyasettin (2002). *Tiyatro ve Canlandırma*, Ankara: Akçağ Kitabevi.
- <http://www.assitejturkiye.org>. (Erişim Tarihi: 22-10-2005).